

No. 244. RECHT VAN VERBLIJF. — *Gepensionneerde ambtenaren die geen akten van vast verblijf bezitten, kunnen niet worden erkend als administrateurs van landelijke ondernemingen.*

Besluit van 19 Juni 1857 no. 25. Vervallen door de bepalingen op het recht van verblijf (St. 1861 no. 40).

No. 245. WOESTE GRONDEN. — (*Staatsblad 1856 no. 64*). — *Voorwaarden voor het huren.*

Om bij voorkomende gelegenheid tot *leiddraad* te strekken, zijn de volgende voorwaarden voor den verhuur van woeste gronden goedgekeurd. (B. 2 Juli 1857 no. 21).

Art. 1. Het Gouvernement van Nederlandsch-Indië verhuurt aan den heer.... die verklaart in huur te nemen, eene uitgestrektheid woesten grond van.... bouws van vijfhonderd vierkante roeden, gelegen in het district.... regentschap,.... residentie...., nader omschreven in den aangehechten meetbrief en aangeduid op de daarvan opgemaakte kaart, die in het Gouvernements-archief blijft berusten; terwijl eene gewaarmerkte copie wordt gedeponneerd ten kantore van het hoofd van gewestelijk bestuur.

Huurtijd.

Art. 2. Deze huur loopt over een tijdvak van (10, 12, 15 en 20¹⁾ jaren, gaat in met den dag waarop deze overeenkomst bij notarieele akte is gesloten, en eindigt met den oogst van het [10e, 12e, 15e, 20e (40e)] jaar daarna.

NB. Dit artikel was in het ontwerp overgenomen uit zeker contract betreffende eene aanplant van klapperboomen, welker vruchten geplukt worden naarmate zij rijpen, doch voor welke juist geen bepaalde oogsttijd bestaat. Bij verhuur van woeste gronden voor de teelt van andere producten, is het niet overbodig voorgekomen, ter vermindering van misverstand, een bepaald getal oogstjaren te noemen.

Wanneer geen dag van aanvang en huur uitdrukkelijk in het contract is vermeld, zoude men aannemen dat de bedoeling der partijen geene andere was, als voor een getal oogstjaren te huren en te verhuuren, en regelt de wet in artikel 1599 van het Burgerlijk Wetboek in dat geval voldoende de wijze van ontruiming.

Maar wanneer partijen uitdrukkelijk overeenkomen, dat met eenen zekeren bepaalden dag de huur aanvangt en eindigt, dan zou de ontruiming onverwijld moeten geschieden en hoogstens de *rijpe*, maar niet de *nog rijpende* oogst den aftredenden huurder moeten toevallen; waarvan het gevolg zou zijn dat in dit laatste tijdperk der huur, als de aftredende huurder geen kans meer zag te oogsten van hetgeen hij zaaide of plantte, hij zou nalaten te zaaien, te poten of te planten.

Ter vermindering van quaestien, is de uitdrukking van een bepaald getal oogstjaren wenschelijk voorgekomen, waar het mogelijk is.

Dit is echter niet het geval met alle cultures, b. v. met de koffiecultuur: daarom kwam ook het woord „oogstjaren” minder goed gekozen en achtte men het beter alleen te spreken van *jaren*, met vermindering van

¹⁾ Zie ook Staatsblad 1857 no. 13.

de aanduiding van eenen *bepaalden* dag waarop de overeenkomst eindigt.
De wet voorziet dan voldoende in de wederzijdse rechten en verplichtingen van huurder en verhuurder.

Aanwending der gronden.

Art. 3. De huurder bezigt deze gronden uitsluitend voor den landbouw. Hij mag daarop allerlei voortbrengselen verbouwen, met uitzondering van

Een gedeelte van den grond kan hij bestemmen tot oprichting van noodwendige woonhuizen, pakhuizen, fabrieken en andere gebouwen van dien aard, tot het aanleggen van tuinen voor eigen gebruik of in het belang der onderneming benoodigd; een en ander ter beoordeeling van het hoofd van gewestelijk bestuur.

Instandhouding van bestaande wegen, kanalen, enz.

Art. 4. Bestaande wegen of voetpaden, waterleidingen of kanalen, mag hij niet stremmen noch verleggen, noch het onderhoud derzelve belemmeren.

Het aanleggen van nieuwe moet hij op bevel van het Gouvernement dulden, behoudens recht op schadeloosstelling wanneer hem daardoor schade wordt toegebracht.

Verkrijging van houtwerken en materialen.

Art. 5. Vervallen. Zie Bb. no. 1538.

Verkrijging van arbeiders en indienstneming van geëmptlooeerden.

Art. 6. Idem.

Indienstneming van werklieden.

Art. 7. Idem.

Huur van werklieden.

Art. 8. Idem.

Gevestigde bevolking op den verhuurden grond

Art. 9. De huurder is bevoegd, op den gehuurden grond eene gevestigde bevolking te vereenigen, in geregelde desa's, op zoodanige plaatsen als door het hoofd van gewestelijk bestuur, of op diens last, in overleg met den huurder, worden aangewezen.

De op deze wijze aangelegde desa's worden bestuurd evenals die van de Gouvernementslanden.

Zij deelen met deze laatsten gelijkelyk in de heerendiensten.

De hoofden van deze aan te leggen desa's worden door de bevolking gekozen en door het hoofd van gewestelijk bestuur bevestigd, na vooraf door den huurder gehoord en diens bedenkingen tegen de gedane keuze overwogen te hebben. Zij zijn onderworpen aan het districtshoofd en den regent, en voorts aan dezelfde reglementen en verplichtingen als de desahoofden op de Gouvernementslanden.

De huurder onthoudt zich de eenmaal op den gehuurden grond gevestigde bevolking, over welke hij geenerlei gezag uitoefent, te verwijderen.

Verhuur van gronden aan de op het land gevestigde bevolking.

Art. 10. De huurder is bevoegd aan de bevolking, die zich op den verhuurden grond gevestigd heeft, of nader vestigen zal, gedeelten van dien grond in

ur af te staan en van de producten die zij daarop teelt, een vijfde gedeelte j het snijden op het veld geleverd, als huurschat te bedingen.

Beziging van de op de gehuurde gronden gevestigde bevolking tot cultuur-, fabriek- of anderen arbeid.

Art. 11. Vervallen. Zie Bb. no. 1538.

Contrôle over de werklieden niet tot de gevestigde bevolking behoorende.

Art. 12. Zij die als werklieden bij den huurder in dienst treden, blijven ovegens onderworpen aan de op hunne klasse of hunnen stand toepasselijke gemeene belastingen en verplichtingen jegens het Gouvernement van Nederlandsch-Indië.

Vorm, naar welken de huurder overeenkomsten moet aangaan met de inlandsche bevolking.

Art. 13. Vervallen. Zie Bb. no. 1538.

Het houden van bazars, warongs en amfioenverkoopplaatsen, zonder consent.

Art. 14. Op den verhuurden grond mogen geene bazars, warongs en amfioenverkoopplaatsen worden opgericht of aanwezig zijn, zonder de bijzondere bestemming van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië.

Bepalingen van den huurschat.

Art. 15.

Verplichting van den huurder, om aan het hoofd van gewestelijk bestuur inlichtingen te geven, nopens den staat der onderneming.

Art. 16. De huurder is verplicht ten allen tijde, de door het hoofd van gewestelijk bestuur, of op diens last gevraagde opgaven en inlichtingen te geven, zoodat al hetgeen op de onderneming betrekking heeft. Die opgaven en inlichtingen moeten met de meest mogelijke juistheid gegeven worden, schriftelijk of mondeling, naarmate dit verlangd wordt.

Weigering daarvan, en in het algemeen belemmering van het bestuur over land en volk, door de daartoe bestemde ambtenaren, geeft het Gouvernement van Nederlandsch-Indië recht den huurder of zijnen zich daaraan schuldig makenden geëmplooeerde, het verblijf op of nabij den gehuurden grond te ontzeggen.

Indien het Gouvernement van dit recht gebruik maakt, wordt de huurder daardoor niet ontheven van zijne uit deze overeenkomst voortvloeiende verplichtingen.

Redenen tot ontbinding der overeenkomst.

Art. 17. Behalve op de gronden waarop het Gouvernement van Nederlandsch-Indië, zoowel volgens de wet, als volgens dit contract, ontbinding van het contract kan vorderen, kan die ontbinding voor de bevoegde rechtbank eveneens worden vorderd worden:

a. indien de huurder opkoopt, of zich op eenige andere wijze toeëigent producten, die, ingevolge de bestaande of nader vast te stellen verordeningen, door de inlandsche bevolking aan het Gouvernement van Nederlandsch-Indië behooren te worden geleverd, vanwaar ook die producten afkomstig mochten zijn, — en zulks onverminderd de straffen op dusdanige handeling gesteld of nader te stellen;

- b. indien de huurder langer dan één jaar nalatig blijft in de betaling van den huurschat;
- c. indien de bevolking, door toedoen of nalatigheid van den huurder of van den landeigenaar, den landbouw of de landbouwgelegenheid, dien hij eenig beheer heeft opgedragen, mishandeld of slecht behandeld wordt, en zulks onverminderd de toepassing der strafwet.

Poenaliteit op het beschadigen of vernietigen der aanplantingen, na de ontbinding van het contract.

Art. 18. Het is den huurder niet geoorloofd, bij de ontbinding van deze overeenkomst, ingevolge het voorgaande artikel, of bij hare beëindiging, aanplantingen te vernietigen of te beschadigen. Zulks doende verbeurt hij eene boete gelijk aan het volle bedrag van de daardoor veroorzaakte schade, volgens schatting eener door het hoofd van gewestelijk bestuur te benoemen commissie van deskundigen.

Gestelde termijn tot het doen van aanzoek om contractverlenging.

Art. 19. De huurder is bevoegd, na verloop van drie vierde gedeelten van den huurtijd, verlenging aan te vragen.

De beschikking op die aanvraag volgt binnen den tijd van één jaar na de indiening.

Behoudens verkregene rechten of aanspraken, wordt op deze aanvragen om verlenging van huur toegepast het bepaalde in het laatste lid van art. 4 van het Koninklijk besluit van 3 Juli 1856 (Indisch Staatsblad 1856 no. 64).

Overgang der aanplantingen enz. aan het Gouvernement, na expiratie of ontbinding tusschentijds van het contract.

Art. 20. Ingeval tot geene verlenging van deze overeenkomst wordt overgegaan, gaan, na verstrijking van den huurtijd, de op den gehuurden grond aanwezige aanplantingen, in eigendom over op het Gouvernement van Nederlandsch-Indië, zonder dat de huurder daarvoor eenige schadevergoeding of betaling kan vorderen.

De te veld staande nog rijpende gewassen of vruchten voor den eerstvolgenden oogst, kunnen door den aftredenden huurder op den daarvoor geschikten en gebruikelijken tijd worden ingezameld. Hieraan niet tijdig gevolg gevende wordt hij geacht van dien oogst te hebben afgezien.

Ingeval de overeenkomst binnen den bepaalden huurtijd ontbonden wordt, treedt het Gouvernement van Nederlandsch-Indië eveneens in den eigendom der bedoelde aanplantingen, doch in dat geval wordt aan de beslissing van den rechter onderworpen de vraag: of en zoo ja, welke schadeloosstelling aan den huurder zal worden uitgekeerd.

Uit welken hoofde het contract ook eindigt, kunnen de aanwezige gebouwen, opstallen en inventaris, door het Gouvernement van Nederlandsch-Indië van den huurder worden overgenomen, tegen betaling van de waarde bij verkoop tot opruiming.

Indien het Gouvernement van Nederlandsch-Indië van zijn recht tot overname geen gebruik wenscht te maken, is de huurder verplicht die voorwerpen binnen den tijd van zes maanden, op te ruimen. Na verloop van dat tijdvak wordt de huurder geacht daarvan afstand te hebben gedaan aan het Gouvernement van Nederlandsch-Indië.

Overdracht der overeenkomst.

Art. 21. Bij overlijden van den huurder vóór het eindigen dezer overeenkomst, gaan zijne daaruit voortvloeiende rechten en verplichtingen over op zijne erfgenamen of rechtverkrijgenden, die ieder solidair en voor het geheel, zamen het Gouvernement van Nederlandsch-Indië verbonden blijven, totdat bij een behoorlijke, door het Gouvernement goedgekeurde akte, de toewijzing aan hen of meer van hen heeft plaats gehad.

Geen dezer erfgenamen of rechtverkrijgenden wordt op den gehuurden grond begelaten, indien hij de vereischten mist voor toelating in de binnenlanden.

Gaan de rechten des huurders door zijn overlijden over op eenen persoon, die ingevolge de bestaande verordeningen niet bevoegd is uit eigen hoofde huur te ontvangen, dan moet door dezen of van zijnentwege worden voorzien in het beheer der onderneming, ten genoeg van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië.

Bij gebreke hiervan wordt in dat beheer op zijne kosten voorzien door dat Gouvernement.

Beheer der onderneming.

Art. 22. Gewijzigd bij Bb. no. 1538.

De bijzondere toestemming van het Gouvernement van Nederlandsch-Indië wordt vereischt, om deze overeenkomst op een ander over te dragen.

Van de opdracht van het beheer der onderneming aan een gemachtigde moet aan het Bestuur kennis worden gegeven.

De gemachtigde moet zijn ingezetene van Nederlandsch-Indië en bekwaam om overeenkomsten te sluiten.

Inbezitneming der onderneming door het Gouvernement, vóór de expiratie.

Vervallen. Zie Bb. no. 1538.

Beschikking van het Gouvernement over de opgezetenen.

Art. 24. Tot wering van algemeene rampen, kan het Gouvernement van Nederlandsch-Indië ten allen tijde beschikken over de opgezetenen van den gehuurden grond.

Recht van opstal.

Art. 25. Op den grond waarop de gebouwen opgericht zijn, wordt aan den huurder, des verkiezende, bij behoorlijken titel van aankomst, voor den tijd van duur van deze overeenkomst, recht van opstal afgestaan.

No. 246. ONDERCOLLECTEURS bij de landelijke inkomsten op Java—
Papier benoodigd voor de gedrukte stukken bedoeld bij Staatsblad 1856 no. 8. — Bestrijding der kosten daarvan.

Op een voorstel om voor het kostende van het papier, benoodigd voor de bij het Staatsblad van 1856 no. 8 bedoelde gedrukte stukken, eene indemniteit te verleenen aan de ondercollecteurs, — is te kennen gegeven, dat de staten en registers, bedoeld bij Staatsblad 1856 no. 8, behooren onder de zoodanige, welke moeten worden bekostigd uit de gelden voor schrijffloonen en bureau-onkosten voor ieder gewest toegestaan, — evenals zulks plaats vond vóór de uitvaardiging van de bepalingen vervat in Staatsblad 1856 no. 8, toen ook staten en registers door de ondercollecteurs, hoewel van een ander model, werden opgemaakt en ingediend. (B. 26 Augustus 1857 no. 26).

Bij de begrooting wordt thans eene som uitgetrokken voor aankoop van papier voor gedrukten ten dienste van de collecteurs en ondercollecteurs.

No. 247. VRIJDOM VAN PORT.—*Brieven afkomstig van of gericht aan wees- en boedelkamers.*—(Staatsblad 1823 no. 3 art. 10).

B. 26 Augustus 1857 no. 29. Vervallen door art. 32 van St. 1881 no. 224.

No. 248. OUDHEDEN.—*Voorschriften nopens het bewaren van oudheden.*

BESLUIT.

No. 7.

Donderdag, den 24sten Juli 1823.

Gelezen eene missive van den President der Commissie belast met de opsporing enz. van Javaansche oudheden, van 16 dezer no. 6, daarbij te kennen gevende, dat op onderscheidene plaatsen van dit eiland de overblijfselen der oudheid door den Chinees en inlander worden geplunderd, om de steenen tot bijzonder gebruik te bezigen, terwijl de beelden en sieraden niet zelden uit moedwil worden verminkt en beschadigd; voorstellende hiertegen te voorzien.

Is goedgevonden en verstaan:

De residenten op het eiland Java bij deze aan te schrijven, om voor de goede bewaring der Javaansche oudheden, welke zich in hunne residentien mochten bevinden, met de meeste zorg te doen waken, en daarvoor de regenten en alle mindere inlandsche hoofden verantwoordelijk te stellen.

Extract, enz.

BESLUIT.

No. 13.

Buitenzorg, den 29sten December 1840.

Gelezen, enz.

Wordende het Indisch bestuur dientengevolge op machtiging van Z. M. aangeschreven, om ten deze de noodige voorzieningen daar te stellen, welke zich zullen dienen te gronden op het beginsel, dat alle tempels, beelden en andere voorwerpen van oudheden, gelegen op Gouvernements grondgebied, ook publiek eigendom zijn en dat alle plaatselijke autoriteiten zich dus moeten beschouwen als belast met de bewaring daarvan en als verantwoordelijk elk in de zijnen voor het niet wegvoeren dier voorwerpen.

Gelet, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Enz.

Ten tweede. Te bepalen:

a. dat voortaan de uitvoer van alle oudheden op Java, zonder eigenhandige toestemming van den Gouverneur-Generaal, zal zijn verboden.

Wordende de geconcerneerde plaatselijke autoriteiten bij deze aangeschreven, om aan die bepaling met de meeste gestrengheid de hand te houden; en

b. dat de plaatselijke autoriteiten voornoemd gehouden zullen zijn, om binnen den tijd van drie maanden op te maken en aan het Gouvernement in te zenden nauwkeurige beschrijvende lijsten van alle oudheden in hunne residentien of afdeelingen aanwezig, met opgave van het getal gave en geschondene beelden; zullende telkens wanneer nieuwe oudheden worden ontdekt, daarvan verslag moeten worden gedaan aan den Gouverneur-Ge-

neraal, ten einde daarvan aanteekening te doen houden op de algemeene lijst, welke deswege bij het Statistiek Bureau ter Algemeene Secretarie zal worden aangehouden, en waarvan een exemplaar zal worden nedergelegd bij het Bataviaasche Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Afschrift, enz.

BESLUIT.

Batavia, den 17^{den} Augustus 1842.

o. 11.

Gelezen, enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. De plaatselijke autoriteiten bij deze opnieuw aan te schrijven, om de hand te houden aan de bepalingen voorkomende in het voorschreven besluit van 24 Juli 1823 no. 7, houdende: enz. en hen tevens te herinneren aan de voorschriften vervat in het besluit van 29 December 1840 no. 13, onder opmerking nochtans, dat bij art. 2 van laatstgenoemd besluit de uitvoer van oudheden van Java niet *volkstrekkelijk* verboden is, maar dat daartoe vereischt wordt de toestemming van den Gouverneur-Generaal, welke kan worden aangevraagd en althans voor voorwerpen, welke reeds in 1840 in het bezit van particulieren waren, niet zal worden geweigerd, indien genoeg wordt genomen met de voorwaarde van dezelve niet door verkoop of wegschenken in het bezit van anderen te doen overgaan, tenzij dezelve eerst tegen terugbetaling ter voor den aankoop en het vervoer gemaakte onkosten, aan het Gouvernement in Nederland voor deszelfs oudheidkundige verzameling zullen zijn aangeboden; en om dezelve in geen geval elders dan naar Nederland te doen overbrengen.

Zullende door de plaatselijke autoriteiten almede moeten worden zorg gedragen, dat beelden of andere overblijfsels der oudheid, welke in de tuinen en in omtrek der woningen van inlanders zich bevinden, en welke niet zelden uit bijgeloof of moedwil verminkt worden, zooveel mogelijk tegen de vernieling worden beschermd en casu quo gered en verzameld; wordende echter overigens niet wegvoeren van Javaansche oudheden van de plaatsen waar zij zich bevinden, zoolang de noodige maatregelen kunnen genomen worden om dezelve aldaar tegen vernieling of bederf te behoeden, ten sterkste afgekeurd, daar de beelden evenzeer als de basreliefs tot de tempels behooren, waarin of waarbij zij geplaatst zijn, en het wegnemen van dezelve gelijk staat aan eene langzame slooping van de oude gebouwen zelve, eene slooping, die des te meer moet worden gekeerd, naarmate die gebouwen nog onbewerkte bijdragen leveren tot de geschiedenis der oud-Javaansche beschaving.

Ten tweede. Enz.

Afschrift, enz.

Opgaven van aanwezige oudheden Bb. no. 1191 art. 7. — Kennisgeving van gedane ontdekkingen aan de Regeering Bb. no. 1561 — Toezicht over de oudheden Bb. no. 2915. — Verbod op den uitvoer St. 1878 no. 146.

Herinnerd bij Bb. no. 5597.

No. 249.

ZOUT. — Inneming daarvan bij de pakhuizen op Java. — Commissiën van gepensioneerde of onbeambte inlanders.

De onderscheidene plaatselijke autoriteiten zijn in der tijd gehoord omtrent de vraag, of wellicht door de daarstelling van meerdere zoutverkooppakhuizen

in de verschillende residentiën op Java, ook nadere regelingen aangaande de formaliteiten bij de inneming van het zout noodig waren.

Het bleek dat de voorschriften van het besluit van 19 September 1850 no. 9 (Staatsblad no. 30) geacht konden worden voldoende te zijn: alleen was het op onderscheidene plaatsen niet wel altijd mogelijk Europeanen of van Gouvernementswege bezoldigde inlanders te committeeren, om bij de inneming van het zout tegenwoordig te zijn.

Dientengevolge is bepaald, dat wanneer tot de inneming van zout bij de pakhuizen op Java, zullen worden gecommiteerd gepensioneerde inlandsche ambtenaren of onbeambte inlanders, aan elken gecommiteerde zal worden te goed gedaan eene betaling van 20 duiten voor elke ingenomen kajan zout. (B. 3 Juli 1852 no. 2).

Inlandsche ambtenaren hebben voor deze verrichtingen geen aanspraak op commissiegelden. (B. 11 Juli 1857 no. 52).

Gewijzigd bij St. 1864 no. 127.

No. 250.

WERK- OF AMBACHTSBAZEN (*tijdelijke opzichters*) ten behoeve van 's Lands burgerlijke openbare werken.

BESLUIT.

No. 4.

Buitenzorg, den 26sten Augustus 1857.

Gelezen de missives:

a. van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, van 27 Juni 1857 no. 245/1446;

b. van den Directeur van Financiën, van 8 Juli 1857 no. 5293;

c. van de Algemeene Rekenkamer, van 14 Juli 1857 no. 25^{67/77}; betreffende de opheffing der bezwaren, welke worden ondervonden in het verkrijgen van werk- of ambachtsbazen (tijdelijke opzichters) ten behoeve van 's Lands burgerlijke openbare werken;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan;

Te bepalen:

Eerstelijk. Dat personen (Europeanen of daarmede gelijkgestelden), die onder de benaming van werk- of ambachtsbazen (tijdelijke opzichters), op daggeld worden aangenomen ten behoeve van eenig geautoriseerd, uit te voeren of in uitvoering zijnde bouwwerk, en niet zijnde op de plaats van executie, ten koste van den Lande zullen worden overgevoerd naar de plaats van bestemming, en wel:

a. bij overvoer over zee, als passagier der 2e klasse, met genot van het daggeld, waarvoor zij zich verbonden hebben om hunne diensten te verleen, in te gaan met den dag van inscheeping;

b. bij reizen over land, onder genot van indemniteit voor een heerenpaard en vier koelies, berekend respectievelijk tegen tien en twee en een halve cent per paal af te leggen weg, en het daggeld bedoeld bij § a, in te gaan met den dag van vertrek van de plaats waar zij zijn wonende; en onder gehoudenheid om op reis zijnde, dagelijks minstens af te leggen eenen afstand van 25 (vijf en twintig) palen.

Ten tweede. Dat de uitgaven voortvloeiende uit het bepaalde bij art. 1 zullen worden gevonden uit de gelden, ingewilligd en beschikbaar gesteld voor de

erken waarbij zij zullen werkzaam zijn, en daarbij op de gebruikelijke wijze p weeklijst en kwitantien zullen worden verhandeld en verantwoord.

Ten derde. Dat voorshands en zonder bijzondere machtiging der Regeering, e bij art. 1 bedoelde werk- of ambachtsbazen, niet zullen mogen worden aangenomen tegen een hooger loon dan vier gulden daags; wordende aan de chefs er waterstaatsafdeelingen en eerstaanwezende ingenieurs in de gewesten, overelaten het opsporen der benoodigde ambachtsbazen, en het aan hen naar bevaamheid in verhouding tot den stand der dagloonen, enz. toekennen van et loon.

Onder gehouden is nochtans, om, zooveel mogelijk, het dagloon van f 3 (drie gulden) niet te boven te gaan bij eene eerste tewerkstelling.

Ten vierde. Dat zoo daartoe de noodzakelijkheid bestaat, aan de zich verbonden hebbende ambachtsbazen, ter bevordering van hunne reis naar de plaats van bestemming, kan worden toegekend een voorschot op het dagloon over vijftien tot dertig dagen;

met bepaling, dat deze aldus in voorschot genoten wordende daggelden, zullen worden ingehouden op de te genieten dagloonen, daaronder begrepen die gedurende de reis te goed te maken, en dat de inhouding zal moeten zijn afgeloopen binnen den tijd van drie maanden, gerekend van den dag waarop het eerste daggeld wordt genoten.

Afschrift, enz.

Vrij transport voor hun wettig gezin. Zie Bb. no. 666. — Machtiging tot verhooging van het daggeld. Zie Bb. no. 2622. — Wijziging van § b van art. 1. Zie Bb. no. 3938.

No. 251. KUSTVERLICHTING. — *Personeel. — Vrij transport.*

B. 26 Augustus 1857 no. 47. Vervallen door het Reglement op de reis- en verblijfkosten (St. 1862 no. 153a) en de bepalingen omtrent het kustlichtpersoneel (St. 1885 no. 169).

No. 252. LANDMETERS. — *De bepalingen betreffende het afleggen van het landmetersexamen (Staatsblad 1857 no. 18 en 19) zijn ook van toepassing op Gouvernements landmeters of andere personen, die tijdelijk als zoodanig zijn in dienst gesteld.*

Missives van den 1sten Gouvernements-Secretaris van 31 Augustus 1857 no. 2189 en 2190. Vervallen door St. 1862 no. 101a.

No. 253. CORRESPONDENTIE. — *Particuliere belangen mogen door ambtenaren niet worden voorgedragen, met toepassing der bepalingen op de correspondentie.*

Verzoeken om binnenlandsch verlof, om ontheven te worden van belastingen der Algemeene Rekenkamer, en andere van particulier belang, worden nu en dan gedaan bij een officieel schrijven, door zoodanige ambtenaren die daartoe in andere opzichten de bevoegdheid bezitten.

De Regeering wenscht deze wijze van voordracht van particuliere belangen door ambtenaren vermeden te zien, en met verzoeken van dezen aard in wetenschap gesteld te worden met inachtneming der voorschriften op het gebruik

van gezegeld papier (Staatsblad 1817 no. 50, art. 9). (Besluit van 11 Augustus 1857 no. 12, van 28 Augustus 1857 no. 38 en anderen).

No. 254.

OVEREENKOMSTEN *met inlandsche vorsten of hoofden.*

BESLUIT.

No. 5.

Buitenzorg, den 1sten Augustus 1855.

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Aanteekening te houden van de uitdrukkelijke aanbeveling van het Opperbestuur, om in overeenkomsten vanwege het Nederlandsch-Indisch Gouvernement met inlandsche vorsten of hoofden, steeds de voorwaarde der nadere goedkeuring van den Gouverneur-Generaal te doen opnemen.

Afschrift, enz.

No. 255.

HEERENDIENSTEN. — *Daarstelling van bruggen. — Werken welke niet in vrijen arbeid binnen den tijd, dien het algemeen belang vordert, kunnen worden geleverd. — Betaling aan de werklieden (in heerendienst).*

MISSIVE van den 1sten Gouvernements-Secretaris van 2 Juli 1857 no. 1672 aan den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken. Vervallen door de regeling der heerendiensten opgenomen onder Bb. no. 1580.

No. 256.

VORDERINGEN. — *Kwijting van vorderingen ten laste van den Lande, voortvloeiende uit dagelijksche overeenkomsten, leverantiën, overvoer enz., (Staatsblad 1853 no. 40).*

Er is niet getreden in een voorstel om art. 10 der bepalingen vastgesteld bij besluit van 19 Mei 1853 no. 8 (St. no. 40) zoodanig aan te vullen dat de betrokken autoriteiten, ambtenaren en officieren der Land- en Zeemacht verantwoordelijk worden gesteld voor de gevolgen, welke het afgeven van onbehoorlijke bewijzen, moeiende dienen tot staving van rekeningen, zou kunnen na zich slepen. (Besluit van 12 September 1855 no. 27).

Art. 10 is gewijzigd bij de ordonnantie van St. 1868 no. 26.

No. 257.

PRAUWENVEEREN *te Pekalongan, Grisee en Pasoeroean.*

BESLUIT.

No. 22.

Gelezen, enz.

De Raad van Nederl.-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Ten tweede. Gerekend van 1 Januari 1858, in te trekken:

- a. Art. 6 der resolutie van 6 Mei 1823 no. 10, houdende vaststelling van een reglement op het prauwenveer te Grisee;
 - b. het besluit van 20 October 1842 no. 11, houdende vaststelling van een reglement op het prauwenveer te Pasoeroean;
- zoomede alle latere verordeningen deswege;
- en te bepalen dat aldaar het vervoeren van personen en goederen naar en

in de in die reglementen vermelde plaatsen aan een iegelijk vrijstaat, op den voet van art. 2 in Staatsblad 1856 no. 86.

Afschrift, enz.

Art. 1 van bovenstaand besluit bevat de aanschrijving, om het overvoeren in personen en goederen naar en van de reede van Pekalongan, geheel over te laten aan de particuliere industrie, op den voet van art. 2 van het boven ingehaald Staatsblad.

Na bovenstaande beschikkingen waren de prauwenveeren, die op Java onder toezicht van het Bestuur bestonden, buiten Batavia, Semarang en Soerabaja getrokken.

No. 258. VACCINE. — *Aanstelling van hulpraccinateurs.*

Besluit 24 Juni 1857 no. 23. Vervallen door Bb. 2253.

No. 259. TELEGRAFIE. — *Vergunning aan sommige autoriteiten om van de telegraaf voor de correspondentie gebruik te maken.*

Vervallen door het reglement voor de correspondentie door middel van de Gouvernmentstelegraaf (St. 1863 no. 12) en de bepalingen omtrent de bevoegdheid tot het verzenden van regeeringsberichten (St. 1863 no. 13), welk reglement en bepalingen vervangen zijn door St. 1880 no. 26 en 1872 no. 88.

No. 260. SPECERIJTEELT op Java en Sumatra.

BESLUIT:

No. 3. Batavia, den 28ten April 1839.

Gelet op het besluit van 1 Augustus 1837 no. 2 en den daarbij gearresteerden brief van dien dag no. 351/2, waarbij aan den Minister van Koloniën, met referentie tot art. 70 van het Reglement op het beleid der regeering (Staatsblad 1836 no. 48) omtrent de teelt van specerijen in Indië, bepaalde voorschriften zijn gevraagd, en meer speciaal met opzicht tot de vraag, of en in hoever het wenschelijk geacht wordt, dat Gouvernement zooveel mogelijk den alleenhandel in dat artikel trachte te behouden, en dat in verband daarmede door hetzelfde, voor zoover de reeds bestaande bepalingen zulks toelaten, maatregelen worden genomen, met het doel om de teelt van specerijen door particulieren tegen te gaan.

Gelezen de naar aanleiding daarvan door den Minister van Koloniën ontvangen missive, enz.

Gezien, enz.

Gelet, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Enz.

Ten tweede. Te bepalen, dat aan particulieren, die eenige onderneming met de teelt van specerijen wenschen te doen, steeds zal vergund worden om voor hunne rekening de benodigde planten of zaadpitten uit de Moluksche Eilanden naar Java en Sumatra over te brengen.

Wordende de Gouverneur der Moluksche Eilanden en de resident van Banda Mitsdien bij deze aangeschreven, om aan zoodanige ondernemers, die aan hen

zullen worden bekend gemaakt, steeds de noodige hulp en bijstand te verlenen in het verkrijgen van goede zaden of plantjes.

Ten derde. Enz.

Ten vijfde. Uit aanmerking dat het als wenschelijk beschouwd wordt de teelt van specerijen, voornamelijk der notemuskat en der nagelen op Java en Sumatra, ook door middel van ondernemingen van bijzondere personen, meer en meer uit te breiden, en op grond der bestaande mindere bekendheid omtrent de beginselen, welke ten deze door het Bestuur alhier zijn aangevoerd, en in verband daarmee, tot opheffing der beduchting of veronderstelling dat zoodanige ondernemingen aan beperkende maatregelen zouden onderworpen zijn of worden:

te verklaren, dat de teelt van specerijen op Java en Sumatra, geheel vrij en onbelemmerd zal kunnen worden ondernomen en dat aan een ieder de vrije beschikking over zijn product wordt gewaarborgd, behoudens de heffing van uitgaande rechten en het stelsel van verplichte levering in de Molukko's, zoo als dit een en ander thans bestaat.

Ten zesde. Den Directeur der Cultures aan te schrijven, om de betrokken residenten op Java bekend te maken met de door den Minister voor de Koloniën aangegeven beginselen omtrent de teelt van specerijen en hetgeen deswege alsnu besloten is, hun opdragende om daaraan de vereischte publiciteit te geven.

Afschrift, enz.

De bepalingen voor het monopolie der specerijen in de Molukken hadden alleen betrekking op de vruchten en niet op de planten welke de specerijen opleveren (Besluit van 5 Aug. 1855 no. 9).

De verplichte specerijteelt is op Amboina afgeschaft bij St. 1863 no. 169 en op de Banda-Eilanden bij St. 1864 no. 71a).

No. 261.

LANDHUUR IN DE VORSTENLANDEN. — *Ambtelijke verschriften tot verzekering van de werking van het Reglement betreffende de huur en verhuur van gronden voor den landbouw in de rijken van Soerakarta en Djokjakarta afgekondigd bij de ordonnantie van 21 December 1857 (Staatsblad no. 116.)*

Vervallen door het nieuwe reglement op de huur en verhuur van gronden voor den landbouw in Soerakarta en Djokjakarta (St. 1884 no. 9).

No. 262.

KOELIES. — *Betaling voor vrijwilligen arbeid ten dienste van het bestuur, voor het laden en lossen van schepen.*

B. 1 September 1857 no. 26. Vervallen door St. 1865 no. 59.

No. 263.

INLANDSCHE HOOFDEN. — *Gebruik van opium.*

CIRCULAIRE van den 1sten Gouvernements-Secretaris aan de hoofden van gewestelijk bestuur op Java en Madoera.

No. 2526.

Batavia, den 1sten October 1857.

Met referentie tot art. 1 § h van het besluit van 14 April 1855 no. 6 (Bl. no. 179) heb ik de eer, daartoe gelast, UwEdG. mede te deelen, dat de Gouverneur

Generaal verlangt, dat het gebruik van opium door de inlandsche hoofden en ambtenaren, zooveel mogelijk worde te keer gegaan.

Voor al bij voordrachten tot benoeming en bevordering van hoofden, wenschte Zijne Excellentie dat er op worde gelet of zij, die voor eenige vacature overigens in aanmerking komen, al of niet van opium, en in welke mate gebruik maken, en dat van deze omstandigheid uitdrukkelijk uit de voordrachten blijke, een en ander om te verzekeren dat de minderen door een goed voorbeeld der meerderen zullen worden voorgedaan.

Het is wijders het verlangen van den Gouverneur-Generaal, dat op deze aan gelegenheid worde gelet bij de invulling van de conduitestaten der inlandsche hoofden en ambtenaren.

De 1e Gouvernements-Secretaris,
(w. g.) LOUDON.

Zie ook Bijblad no. 383, 835, 1014 en 1492.

In herinnering gebracht bij Bb. no. 4255.

No. 264. BELASTINGEN. — *Intrekking van de belasting op het stempen van waskaarsen voor de consumtie te Koepang (Timor).*

B. 2 September 1857. De belemmeringen welke uit deze belasting voor de ingezetenen voortvloeiden, stonden niet in evenredigheid tot de onbeduidende inkomsten voor den Lande.

No. 265. CONTROLEURS bij het binnenlandsch bestuur in de assistent-residentien Sintang en Montrado (Westerafdeeling van Borneo). — *Indemniteit van huishuur.*

B. 11 Juli 1856 no. 28. Vervallen door St. 1872 no. 225.

No. 266. WEES- EN BOEDELKAMERS. — *Bureauueubilair. — Dit kan niet worden aangeschaft ten laste van 's Lands kas, maar moet uit de overwinsten bekostigd worden.*

Missive van den 1en Gouvernements-Secretaris van 16 September 1857 no. 2375. Vervallen door Bb. no. 2262, waarbij bepaald is dat de kosten der weeskamers komen ten laste van den Staat.

No. 267. VEROORDEELDEN tot dwangarbeid. — *Staten van voorgevallen veranderingen.*

BESLUIT.

No. 8. Buitenzorg, den 12den Januari 1852.
Overwegende, dat voor eene doeltreffende verdeling der beschikbare veroordeelden tot dwangarbeid, op die plaatsen alwaar behoefte aan dezelve bestaat, het een vereischte is, bekend te zijn met de veranderingen, welke, hetzij door expiratie van straftijd, desertie of overlijden, onder die lieden voorvallen.

En in aanmerking nemende, dat de opgaven dier veranderingen, zeer verschillend en onvolledig worden ingezonden.

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Met intrekking van hetgeen tot dusver te dien aanzien gebruikelijk is geweest, de hoofden van gewestelijk bestuur in Nederlandsch-Indië, daar waar dwangarbeiders worden te werk gesteld, aan te schrijven, om eenmaal 's maands aan den Algemeenen Secretaris in te zenden eenen staat der veranderingen onder de veroordeelden tot dwangarbeid, op de plaatsen onder hun beheer voorgevallen, volgens het aan dit besluit gehecht model.

Wordende aan de hierboven vermelde hoofden van gewestelijk bestuur van die plaatsen, voor welke nog geen vast aantal dwangarbeiders is aangewezen, opgedragen, om mede te deelen hoeveel van die lieden aldaar strikt vereischt worden, met bekendstelling van den arbeid waartoe zij moeten worden gebezigt.

Ten tweede. Te bepalen, dat de opgaven der dwangarbeiders in de residentie Batavia en aan de militaire werken te Willem I en Tjilatjap te werk gesteld, bij voortduring zullen worden ingezonden, respectievelijk door den hoofd-ingenieur van den waterstaat en het Militair-Departement, maandelijks, en volgens den aan dit besluit gehechten modelstaat.

Aan deze bepaling is herinnerd bij Bb. no 2476.

Gewijzigd bij Bb. no. 2716.

Maand

Jaar

Residentie . . . }
Gouvernement }

STAAT van de voorgevallene mutatiën onder de veroordeelden tot dwangarbeid.

Aanwezig op ultimo	Voorgevallene mutatiën.					Restant aanwezig op ultimo.	Toegestaan bij besluit van	Te veel.	Te weinig	Aanmerkingen.
	Bijgekomen van elders.	Van de- sertie terug.	Ontslagen.	Ontvlucht.	Overleden.					

. den 18 .

Aanwezig om te worden verzonden naar

De Resident,

De veroordeelden zijn verdeeld zooals ter ommezijde vermeld is.

De in de residentie (het Gouvernement) aanwezige veroordeelden tot dwangarbeid, zijn bij de openbare werken ingedeeld als volgt:

te

bij de civiele werken en den waterstaat —

bij de militaire werken —

bij de ziekengestichten —

te

bij, enz.

den 18..

De Resident,

No. 268. BEGROOTING. — *Maatregelen om dezelve te kunnen vaststellen vóór den aanvang van het betrokken dienstjaar.*

B. 19 October 1857 no. 5. Vervallen door de Comptabiliteitswet (St. 1864 no. 106) en de daarop gebaseerde voorschriften.

No. 269. INVOERRECHTEN *op rijnwijn, herkomstig uit de staten van het Tolverbond, bij invoer op Java, na 8 Mei 1855.*

B. 8 Februari 1855 no. 20. Vervallen door de tarieven van St. 1865 no. 99.

No. 270. SUIKERFABIEKEN. — *Administratie.*

Vervallen door de opheffing der Gouvernements suikercultuur.

No. 271. SPECERIJPERKEN *op de Banda-Eilanden. — Aanvoer van arbeiders.*

B. 29 April 1843 no. 12. Vervallen door St. 1864 no. 71a en 1873 no. 24. waarbij de verplichte levering van specerijen op de Banda-Eilanden en de daarmede in verband staande regelingen zijn afgeschaft.

No. 272. VRIJE WONING *voor officieren.*

BESLUIT.

No. 18. Buitenzorg, den 30sten September 1857.

Gelezen:

a. het request, gedagteekend Batavia 10 September 1857, van N. N. majoor, houdende verzoek om te bepalen, dat de den officier toegekende vrije huisvesting eene zijner inkomsten is, over welke hij kan beschikken voor zoo-ver zulks geen nadeel aan den dienst toebrenge;

dat daardoor niet wordt gehandeld in strijd met § 3 der Algemeene Order van November 1837 no. 7 en de overige bepalingen omtrent de bewoning van 's Gouvernements huizen, bij verschillende wetten of reglementen vastgesteld;

en dat overigens, vooral met betrekking tot den stand des bewoners, aan wien die afstand gedaan mocht worden, de militaire commandanten geene overwegende bedenkingen tegen dien afstand kunnen inbrengen.

b. de missive van het Militair-Departement, van 17 September 1857 no. 3.

Gelet op de art. 449 en 450 van het Algemeen Reglement van administratie voor de Landmacht.

In aanmerking nemende:

dat het genot van vrije woning voor officieren, een materieel voordeel, doch geene bijzondere inkomst is, waarover ten behoeve van anderen kan worden beschikt;

dat, wil men van eene aangewezen woning geen gebruik maken tot eigene huisvesting, de bevoegdheid niet bestaat dat huis eigendunkelijk aan anderen ter bewoning af te staan;

dat op grond hiervan des adressants boven omschrevene stelling niet kan worden gedeeld.

Is goedgevonden en verstaan:

Aan den adressant te kennen te geven, dat op grond van het vorenstaande geene termen zijn gevonden eenige wijziging te brengen in de beschikking van het Militair Departement van 31 Augustus 1857 no. 22.

Afschrift, enz.

Zie het Militair Tarief no. 36 en St. 1878 no. 306.